

Una mica d'història...

A partir aproximadament de mitjan segle XVIII Lloret entra en una gran activitat marinera i va assolint poc a poc un dels moments més brillants de la seva història. Econòmicament, el poble, després d'una època de penúria, comença a anar bé, cosa que es demostra en diverses obres, fins i tot en les pietoses. No pot faltar, efectivament, la mostra de la devoció lloretenca. Així, per exemple, l'ermita de Santa Cristina gaudeix d'una especial atenció renovadora. Podriem dir que passa a la seva majoria d'edat; és a dir, fa el canvi de senzilla capella a santuari amb tota propietat. L'ermita vella, com és sabut, es conservà dins el recinte de la nova fins que aquesta fou acabada. La nova construcció començà el maig de 1764 i es dedueix que fou acabada pels volts de 1772.

Tot això ho trobem escrit en «El Llibre de Santa Cristina de Lloret de Mar» que Josep M.ª Pons Guri va escriure en motiu del Sisè Centenari de Santa Cristina i que és una obra que tots els lloretencs haurien de tenir i llegir i que està naturalment a l'abast dels compradors a les principals llibreries - com se sol dir en els anuncis propagandístics - i en el dipòsit que en té l'Obreria.

La pinzellada històrica, de collita pròpia, que avui voldria comentar, enllaça amb aquest fet de la construcció de la nova església. Es de poca importància, si voleu, però, en definitiva, una aportació més al coneixement de les nostres coses i una prova més, encara, de la relació de lloretencs i blanecs, de la qual se'n podria dir molt i, afortunadament, per a parlar més sovint de bones enteses que no de belicoses pedregades, tot i que l'aclariment d'avui fa referència precisament a la pedra...

Observo, per cert, que l'amic Pons Guri, diu referent a la contrucció del santuari (pag 55): «Iniciada l'obra, es fan forns de calç prop de la capella i, durant el curs dels treballs, arriba més pedra, maons i rajoles, bigues, llates i cabirons i teules; la fusta, en bona part, és de Tordera; pedra, maons i rajoles, a voltes portats per mar, procedeixen de llocs tan llunyans com el Masnou i Barcelona».

Possiblement la pedra de què parla fos la de certa importància funcional o artística, perquè a l'arxiu municipal hem trobat informació sobre la procedència de la pedra diguem-ne general. I, de passada, encara la presència dels esmentats forns de calç aclareix en part el que ens explicava no fa gaire un lloretenc, sobre la troballa, anys enrera, en el curs d'unes obres, d'una mena de coves o buits pels volts de l'ermita, en un dels quals aparegué un esquelet imprevist. Aquestes concavitats devien ser els forns de calç que diu Pons Guri i l'esquelet aneu a saber si seria la despulla d'algú relacionat amb enigmàtics contrabands posteriors.

Però tornem a la pedra. Va ser extreta gairebé «in situ», com algú diria, només una mica més enllà del santuari, però encara dintre del terme de Lloret, si bé mercès als bons oficis d'un blanenc. Ho sabem pel document de l'arxiu municipal que diu:

«Convocat i congregat lo Ajuntament de la present vila de Lloret en lo estudi de dita vila amb assistència de l'Honorable Joseph Coll, Batlle, en la qual convocatòria han entrevingut i són estats presents Gaspar Sala i Maig -el document presenta un espai en blanc, segurament per afegir alguns noms més-, regidors i síndics procuradors i personers respectivament, tots de la mateixa vila de Lloret. Per quant en lo temps que se començà la fàbrica de la capella de Santa Cristina

se demanà per lo comú de dita vila a Joseph Cortils, mariner de la vila de Blanes, lo deixar trencar i treure de la sua peça de terra que posseeix en lo terme de la present vila i en lo lloc anomenat Santa Cristina, la pedra que se tindria per convenient i necessària per la construcció i fàbrica de dita capella i demés concernent a ella, com és per la casa i demés obres que en esdevenidor se fassen, baix l'esperança i promesa que se li posaria corrent lo Real Catastro de tota la dita peça de terra que arriba des del camí de Santa Cristina fins al camí de baix, anomenat de Valldolitg, a dotze sous per terç. I com conforça de dita demanda se valgué est comú de tota la pedra que tingué menester, propietat de dit Cortils, per dita fàbrica i, això no obstant, no hajan cuidat nostres antecessors en determinar en la deguda forma lo compliment de la promesa per lo referit comú al mateix Cortils de paraula feta, si sols trobar-se en lo llibre de notes de la estima del Real Catastro de dita vila, en fol. 442 una nota consistint: «Que respecte de donar Cortils per Santa Cristina pedra sempre que la vullan se li rellevan nou sous i queda pagador per any 12 sous»... Per ço, a fi que en esdevenidor consta tot lo expressat per obviar disputes entre lo Comú i dit Cortils i altrament en compliment de dita promesa, ha resolt i determinat lo dit Ajuntament que d'avui en avant sols pagui lo sobre dit Joseph Cortils i los seus successors possessors de dita peça de terra, per lo catastro de tota ella, tant per lo cultiu com bosc, dotze sous per any, a raó de quatre sous per terç. I que se continui en lo present llibre esta determinació».

La cosa ve ratificada encara per un altre document del mateix temps, és a dir, de 1774, data que confirma força l'estimació de Pons Guri sobre l'any d'acabament del nou santuari.

«Los Regidors de la Vila de Lloret baix firmats CERTIFICAM, com en virtut de resolució i determinació per nosaltres lo dia present feta, continuada en lo llibre de Determinacions de la present vila, per los motius en ella expressats, Joseph Cortils, mariner de la vila de Blanes i los seus per raó de la peça de terra que posseeix en lo terme de dita vila de Lloret, en lo lloc anomenat Santa Cristina, que arriba des del camí de Santa Cristina fins al camí de baix anomenat de Valldolitg, sols deu pagar anualment per raó del Real Catastro corresponent a dita peça de terra, dotze sous, a raó de quatre sous per terç. I per a què constia, donam lo present, sellat amb sello del comú de dita vila, que firmam en la mateixa vila de Lloret, als... -manca l'expressió del dia- Janer 1774.»

Gairebé, doncs, ja sabem tots els detalls de la construcció, la procedència dels materials, i no sols això sinó també la manera com li fou compensat, al bon blanenc, el seu desprendiment. No va haver-hi cap menjada de caragols pel mig, però sí, en tot cas, una rebaixa en l'import corresponent al Catastre. I tots contents!

Joan Domènech i Moner